

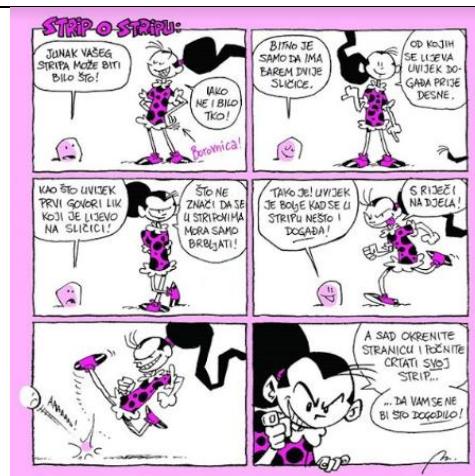
Obrazac „Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu“	
OSNOVNI PODACI	
Ime i prezime	Dubravka Kalinić Lebinec
Zvanje	diplomirana učiteljica razredne nastave
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	II. osnovna škola Varaždin
Adresa elektroničke pošte	dubravka.kalinic-lebince@skole.hr dkalinic@yahoo.com
Naslov metodičkih preporuka	Strip kao medij
Predmet (ili međupredmetna tema)	Hrvatski jezik
Za međupredmetnu temu obavezno navesti u sklopu kojega nastavnoga predmeta se izvodi. Dodatno može i sat razrednika ili izvannastavna aktivnost, ali najmanje jedan nastavni predmet je obavezan.	/
Razred	1. razred osnovne škole
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgovorno obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>OŠ HJ C.1.1.</p> <p>Učenik sluša/čita tekst u skladu s početnim opisom javanjem i pronađi podatke u tekstu.</p> <p>Razrada ishoda</p> <p>Učenica/učenik:</p> <ul style="list-style-type: none">– izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema unaprijed zadanim pitanjima– crtežom i riječima izražava o čemu tekst govori <p>OŠ HJ C.1.2.</p> <p>Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>Razrada ishoda</p> <p>Učenik/učenica:</p>

	<ul style="list-style-type: none">– izdvaja primjerene medijske sadržaje i razgovara o njima: animirani filmovi, televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnoga i dječjeg programa, kazališne predstave, slikovnice i knjige za djecu– sluša čitanje ili samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu <p>OŠ HJ B.1.4.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p> <p>Razrada ishoda</p> <p>Učenica/učenik:</p> <ul style="list-style-type: none">– koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje– razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo
Tijek nastavnoga sata	<p><i>Preporučeno vrijeme realizacije je drugo polugodište, po mogućnosti u vrijeme Dana medijske pismenosti koji su najčešće krajem ožujka i/ili početkom travnja.</i></p> <p>Za realizaciju zadanih ishoda unutar nastavne teme <i>Strip kao medij</i> učinkovito je vezati sat Hrvatskoga jezika i Likovne kulture.</p> <p>Na satu Hrvatskoga jezika aktivnosti će biti vezane uz upoznavanje stripova primjerenih dobi i upoznavanje osnovnih izražajnih sredstava stripa (crtež, tekst, boja, kadar, oblačci).</p> <p>Na satu Likovne kulture radi se na stripu kao vizualnom sredstvu komunikacije kroz likovno izražavanje. Učenici će izrađivati strip. (Metodička preporuka za sat Likovne kulture nalazi se pod istim nazivom <i>Strip kao medij</i>.)</p> <p>Motivacija (7 minuta) – proizvoljan razgled donesenih stripova</p> <p>Najava cilja sata (2 minute) – od čega se sastoji i kako nastaje strip</p> <p>Prikaz stripa primjerenoj dobi (5 minuta)</p> <ul style="list-style-type: none">– Darko Macan, Borovnica – <i>Strip o stripu</i> <p>Interpretacija stripa – elementi stripa - (15 minuta)</p>

	<p>Uopćavanje uz prikaz elemenata stripa – (8 minuta)</p> <p>Završni dio – Provjera učinka sata (8 minuta) -</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>Aktivnosti koje prethode satu <i>Strip kao medij</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">* posjet knjižnici (odjel stripova) – učenici razgledavaju i/ili čitaju stripove primjerene dobi uz učiteljsku/knjizičarevu korekciju odabira i sugestije vezane uz primjerenošću dobi* učenici i/ili učitelj donose u razred stripove (primjerene dobi) iz osobne zbirke ili posuđene za potrebe nastave <p>Motivacija (7 minuta) – proizvoljan razgled donesenih stripova</p> <p>Učenici u slobodnom kretanju i interakciji jedni drugima pokazuju donesene stripove. Listaju ih, ukazuju na zanimljivosti, čitaju pojedine dijelove ili kraće stripove u cijelosti, razmjenjuju ih.</p> <p>Učitelj prati interakcije, pojašnjava nejasnoće, sugerira primjereni odabir.</p> <p>Najava cilja sata (2 minute) – Strip nas zabavlja, većina ga voli čitati, no danas ćemo naučiti od čega se sastoji i kako nastaje. Kasnije ćemo (na satu Likovne kulture) i sami napravili svoj prvi strip.</p> <p>Prikaz stripa primjerenošću dobi (5 minuta)</p> <p>– Darko Macan, Borovnica – <i>Strip o stripu</i></p> <p>Učitelj projicira <i>Strip o stripu</i>. <u>Strip o stripu Darko Macan</u></p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"><p>NAPOMENA: Korištenje <i>Stripa o stripu</i> u kontekstu ove metodičke preporuke odobrio je sam autor, Darko Macan.</p></div>

Učenici samostalno čitaju, razgledavaju, komentiraju strip.

Interpretacija stripa – elementi stripa - (15 minuta)

- kratka sadržajna interpretacija

Učitelj s učenicima povede kratak razgovor o sadržaju stripa.

Učenici odgovaraju na pitanja uz obrazlaganje osobnog stava pri odgovaranju na pitanja vezana uz „grubo“ ponašanje djevojčice. Važno je uvažiti i odgovore učenika koji smatraju da kamen nije osoba i da postupak djevojčice nije grub. Pritom valja tražiti odgovor na potpitanje vezano uz opasnosti koje može izazvati bačeni kamen.

Koje likove vidimo?

O čemu razgovaraju?

Što je napravila djevojčica?

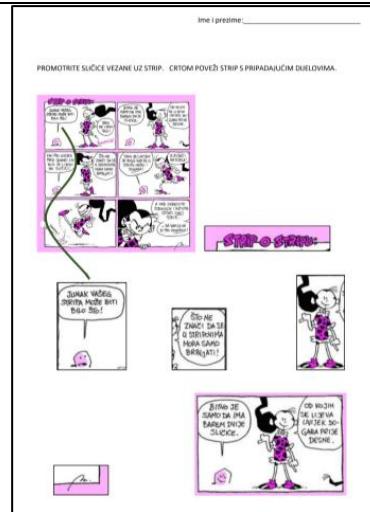
Je li vas takvo postupanje iznenadilo? Zašto?

Što biste joj preporučili? (U ovom dijelu je važno uočiti grubost i potaknuti učenike na predlaganje drugačijeg postupanja djevojčice.)

Učitelj dijeli radne listove za rad u parovima i pojašnjava zadatak napisan na listu.

Učenici rade u parovima, zajednički popunjavaju radni list vezan uz elemente stripa – spajanje dijelova stripa sa cjelinom

[Spajanje dijelova stripa sa cjelinom](#) (poveznica na listić za ispis)

Učenici spajaju sličice, učitelj potiče parove na imenovanje dijelova koje spajaju.

Učitelj po završetku spajanja projicira radni list i učenici pojašnjavaju što su spojili, te uz pomoć učitelja imenuju elemente stripa (naslov, strip-autor, slika (kadar) – na razini prepoznavanja pojma, crtež, govor, tekstualni oblak/obačak).

Ta je aktivnost ujedno učenje kao učenje/samovrednovanje jer unutar nje učenici vide broj točno spojenih elemenata. Ujedno mogu napraviti korekciju povezivanja sličica.

U ovom dijelu interpretacije stripa cilj je sistematizirati do sada spontano korištene pojmove i navikavati učenike na pravilno imenovanje i upoznavanje elemenata stripa kako bi ih na satu Likovne kulture mogli koristiti u svom stripu.

Učitelj ponovo projicira strip Darka Macana kroz PowerPoint prezentaciju. Klikom se otvaraju oblici kojima se markiraju pojedini elementi stripa i uz njih se vežu imenovanja (autor, naslov, kadar, oblak za tekst, lik, kadar – na razini prepoznavanja).

- poveznica na ppt – [Elementi stripa - imenovanje](#)

Učenici, uz učiteljska potpitanja, nakon imenovanja svakog dijela stripa primjerom rječnikom pojašnjavaju značaj elemenata i njihovu funkciju unutar stripa.

Npr.:

AUTOR

* strip često ima dva autora – jedan je pisac teksta, a drugi je crtač

* strip-autora je važno potpisati kao što je važno znati tko je napisao neku priču ili naslikao sliku

NASLOV STRIPA

* preko njega često saznajemo o čemu će se raditi u stripu

* važan je za privlačenje pažnje čitača

KADAR

* on je uokviren, a okviri mogu biti različitih oblika

* on je dio cjeline

* strip mora imati najmanje dva kadra

* kadrovi u nizu nam pričaju priču i čitaju se s lijeva na desno

LIKOVI

* oko njih se odvija cijela strip-priča

* crtežom je pokazano je li lik sretan, tužan, ljut

* likovi mogu govoriti i njihov govor je zapisan u oblacima/oblačićima/balonima

OBLAČIĆI

* oblačići mogu imati različite oblike ovisno o tome govori li lik, više li, sanja li ili strip-autor u ugлу kadra nešto dodatno tumači.

(Dodatne informacije: Pojam strip dolazi od američkog naziva COMIC STRIP što znači smiješna traka. Dakle strip je traka od niza sličica koje pričaju priču. Ako je jedna sličica onda je to karikatura ili ilustracija, a ne strip.)

Uopćavanje uz prikaz elemenata stripa – (8 minuta) Učenici lijepe u bilježnice listić koji zamjenjuje plan ploče i koji će koristiti kao podsjetnik kad budu na satu Likovne kulture stvarali svoj prvi strip.

Poveznica na listić za ispis (umjesto plana ploče).

[Dijelovi strip-a listić za ispis kao plan ploče](#)

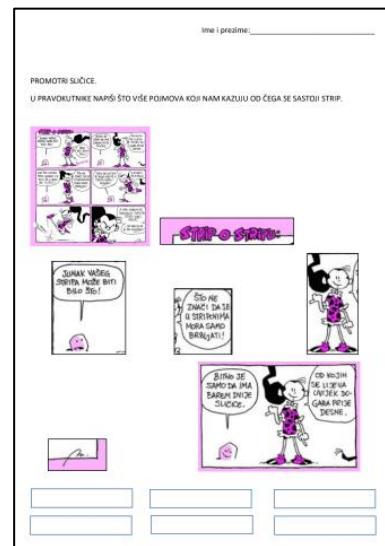
Završni dio – Provjera učinka sata (8 minuta)

-vrednovanje kao učenje i vrednovanje za učenje

Učenici samostalno rješavaju nastavni listić u kojima trebaju imenovati dijelove stripa. Nakon rješavanja, parovi u klupi zamijene lističe. Jedan drugome pregledavaju. Nakon toga zajednički komentiraju svoje lističe i svaki sebi radi korekciju učinjenog.

Učitelj sakuplja korigirane lističe s ciljem provjere učinka sata.

Imenovanje elemenata stripa - samovrednovanje (poveznica na listić za ispis)

Sadržaji koji se koriste u aktivnostima

- različiti stripovi primjereni dobi
- strip Darka Macana [Strip o stripu Darko Macan](#)
- povezivanje dijelova stripa s cjelinom

	<p><u>Spajanje dijelova stripa sa cjelinom</u></p> <p>- imenovanje elemenata stripa uz PowerPoint prezentaciju</p> <p><u>Elementi stripa - imenovanje</u></p> <p>- <u>Dijelovi stripa listić za ispis kao plan ploče</u></p> <p>- listić za provjeru učinka sata – samovrednovanje</p> <p><u>Imenovanje elemenata stripa - samovrednovanje</u></p>
<p>Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute</p>	<p>Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje kroz nastavne lističe koji su učenicima povratna informacija, a učitelj sudjeluje kao podrška pri učeničkoj autokorekciji.</p> <p>Opisano pri prikazu aktivnosti.</p> <p><u>Spajanje dijelova stripa sa cjelinom</u></p> <p><u>Imenovanje elemenata stripa - samovrednovanje</u></p> <p>Vrednovanje za učenje</p> <ul style="list-style-type: none">- navedeni nastavni listići- neverbalni znakovi podrške (mimikom, gestom)- neverbalni znakovi za skretanje pozornosti na previd, pogrešku- dodatne upute- podrška pri iznošenju mišljenja drugačijeg od mišljenja većine- valorizacija odabralih stripova- pratiti učeničke reakcije pri radu s prezentacijom – opis značaja pojedinih elemenata stripa <p>Vrednovanje kao učenje</p> <ul style="list-style-type: none">- navedeni nastavni listići- komentari učenika o odabranim stripovima- usporedba rješenja sa suučenikom- uočavanje broja osobnih korekcija unutar samostalnog rada
<p>Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi</p>	<p>Problemski zadatak je postavljen u prvom listiću na kojem učenik treba povezati dijelove stripa s cjelinom i nastojati dijelove imenovati na svoj način.</p>

Problemski zadatak je vezan i uz sadržajnu interpretaciju Macanovog stripa kad je dvojbeno pitanje je li ponašanje djevojčice prema kamenu bilo grubo.

Zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja

Pri odabiru stripova za čitanje i donošenje u školu zahtijeva se od učenika kritičko promišljanje. To su prva kritička promišljanja i prvi koraci ka odgoju selektivnog i kritičkog konzumenta medija, u ovom slučaju stripa.

Zadaci za poticanje kreativnosti

Da bi se potaknula kreativnost u ovoj s metodičkoj preporuci naglašava vezanost ovog sata sa satom Likovne kulture na kojem će učenici samostalno izraditi svoj prvi strip koristeći se predznanjima stečenim na ovom satu.

DODATNI ELEMENTI ¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>OŠ LK A.1.1. Učenik prepozna umjetnost kao način komunikacije i odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem.</p> <p>OŠ LK B.1.1. Učenik razlikuje likovno i vizualno umjetničko djelo te prepozna osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela Učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela.</p> <p>OŠ LK C.1.2. Učenik povezuje neki aspekt umjetničkog djela s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom.</p> <p>uku B.1.4. 4. Samovrednovanje/samoprocjena Na poticaj i uz pomoć učitelja procjenjuje je li uspješno riješio zadatak ili naučio.</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	Likovna kultura – učenik upoznaje strip kao sredstvo komunikacije (crtež i riječ) – elementi stripa Medijska pismenost – strip kao medij – prenositelj poruke Građanski odgoj i obrazovanje – kritički i selektivni pristup medijskim sadržajima
Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	- za učenike koji imaju teškoće s čitanjem organizirati razmjenu stripova koji nisu tekstualno zasićeni (učiteljska sugestija pri odabiru) - za slabovidne učenike posuditi u gradskoj knjižnici taktilne stripove ili slikovnice primjerene uzrastu
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	- za učenike čitače organizirati međusobnu razmjenu stripova koji obuhvaćaju više teksta, a primjereni su uzrastu (učiteljska sugestija pri odabiru)) - za učenike koji pokazuju izraziti interes za strip i ujedno su dobri čitači Prezentacija o stripu / hrvatskom stripu

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnoga poziva. Nisu obvezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene metodičkih preporuka.

	<p>- Na satovima izvannastavnih aktivnosti ili na satu Likovne kulture spremniji učenici mogu pokušati izraditi taktilnu sliku ili dvije taktilne slike koje čine strip. Crtež se izrađuje od čvršćeg papira i lijepi na podlogu iz koje se odvaja debljinom papira pa se opipom razaznaje jednostavan oblik. Isti se učinak dobiva kada se vunom ili tankim užetom oblikuje i na papirnatu podlogu lijepi lik.</p>
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	/
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	<p>Ova se nastavna jedinica može realizirati zasebno ili u sklopu integriranih/tematskih dana vezanih uz medijsko opismenjavanje.</p> <p>Poveznica na detaljno razrađen metodički scenarij integriranih/tematskih dana koji sam realizirala s učenicima 1. razreda povodom Dana medijske pismenosti:</p> <p><u>Tematski/integrirani tjedan-Dani medijske pismenosti 1. razred</u></p>

Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	<u>Strip o stripu Darko Macan</u> <u>Spajanje dijelova stripa s cjelinom</u> <u>Dijelovi stripa listić za ispis kao plan ploče</u> <u>Imenovanje elemenata stripa</u> <u>Elementi stripa</u>
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	Ajanović, Midhat Ajan (2018.) <i>Film i strip</i> , Bizovac: Ogranak Matice hrvatske Bizovac - Munitić, Ranko (2010.) <i>Strip, deveta umjetnost</i> , Zagreb: Art 9 - Sakoman, B., Živković, S. (mentor) (2018) <u>Strip u nastavi Likovne kulture – diplomski rad</u> , Zadar: Sveučilište u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja - Odsjek za razrednu nastavu <u>Tematski/integrirani tjedan-Dani medijske pismenosti 1. razred</u>